

บทที่ 5

ฮิญาบของอิสลาม - ภาคที่ 3

เรา ได้กล่าวแล้วว่า ตรงจุดนี้มีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องอยู่สองประการ ประการแรกคือ บทบัญญัติที่จำเป็นต้องทำสำหรับสตรีนั้นคืออะไร ประการที่สองคือ สิ่งใดที่เป็นสิ่งอนุญาตให้บุรุษทำได้ จุดที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสตรีที่ให้ปกปิดร่างกายของตนเว้นแต่ใบหน้าและมือ แต่ไม่มีข้อบังคับหรือที่บัญญัติไว้ในอัลกุรอาน หรือในหะดีษที่จะทำให้เรามีเหตุผลพอจะเชื่อได้ว่าสตรีต้องปกปิดใบหน้าและมือของตน

แต่ในเรื่องที่ว่าอนุญาตให้บุรุษมองดูสตรีได้หรือไม่ นั่นก็เป็นที่แจ้งชัดและแน่นอนแล้วว่าถ้าการมองนั้นเป็นไปในแบบที่มีกิเลสตัณหา นั่นคือการมองที่เป็นไปด้วยเจตนาอันประกอบด้วยตัณหา ก็ไม่ต้องสงสัยว่าจะเป็นที่ต้องห้าม ถ้าการมองนั้นมิได้เป็นไปด้วยกิเลสตัณหา แต่สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์อยู่ในลักษณะที่น่าเกรงว่าการมองนั้นอาจจะนำไปสู่การไขว่เขวไป การมองนั้นก็เป็นที่ต้องห้ามเช่นกัน ทั้งสองประการนี้ล้วนแต่ต้องห้ามมิใช่เพียงแต่ชายที่ไม่ใช่ *มะฮฺรอม* ของหญิงนั้น แต่กับผู้หญิงที่ชายนั้นเป็น *มะฮฺรอม* ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ยกเว้นแต่ผู้ที่ป็นภรรยาของชายผู้นั้นเท่านั้น แม้กระทั่งการที่ผู้ชายมองดูผู้ชายอีกคนหนึ่ง ในลักษณะนี้ก็เป็นที่ต้องห้ามเช่นกัน

ดังนั้นจึงเหลือแต่คำถามสองข้อเท่านั้น คือ เป็นการบังคับหรือไม่ที่ผู้หญิงจะต้องปกปิดใบหน้าและมือของเธอ และคำถามข้อสองก็คือ ถ้าหากชายจะมองดูหญิงโดยปราศจากตัณหาและไม่มีข้อที่น่าเกรงว่าเขาจะไขว่เขวไป การมองนั้นจะเป็นที่อนุมัติหรือไม่?

จากทัศนะของหะดีษ

จากทัศนะของหะดีษและแง่มุมภายนอกของโองการในกุรอาน เป็นที่แน่นอนว่าไม่จำเป็นที่สตรีจะต้องคลุมใบหน้าและมือ และไม่เป็นที่ต้องห้ามในการที่ชายจะมองดูหน้าและมือของหญิง ถ้าหากว่าการมองของเขาไม่มีตัณหา

อารมณ์แฝงอยู่ และไม่เกรงว่าจะไขว้เขวไป

หะดีษนั้นมีอยู่มากมาย เราได้อ้างถึงเพียงไม่กี่บทเท่านั้น และจะกล่าวถึงต่อไปอีกสองสามบท บทหนึ่งคือหะดีษจากท่านอิมามริชา(อ.)ผู้ถูกถามว่า “เป็นที่อนุมัติไหมที่ผู้ชายจะมองดูผมของพี่สาวน้องสาวของภรรยา?” “ไม่อนุมัติ นอกจากว่านางจะเป็นหญิงที่หมดประจำเดือนแล้ว พี่สาวน้องสาวของภรรยาก็เหมือนกับผู้หญิงอื่น ๆ นั่นเอง ซึ่งท่านไม่ได้มีความเกี่ยวข้องอยู่ตามกฎหมายแห่งพระผู้เป็นเจ้า ท่านสามารถมองดูเธอและผมของเธอได้ เมื่อเธอเป็นหญิงที่หมดประจำเดือนแล้วเท่านั้น”

จะเห็นได้ว่าเมื่อไรก็ตามที่อิมามต่าง ๆ ถูกถามว่าเป็นที่อนุมัติไหมที่ผู้ชายจะมองดูผมของผู้หญิง ฯลฯ นั้น พวกเขาไม่เคยสงสัยเลยว่าจะเป็นที่อนุมัติไหมที่ผู้ชายจะมองดูใบหน้าของผู้หญิง เมื่อมีการมองนั้นมิได้มีต้นหาอารมณ์แฝงอยู่และไม่ต้องเกรงว่าเขาจะไขว้เขวไป

มีหะดีษอีกบทหนึ่งจากท่านอิมามริชา(อ.)เกี่ยวกับเรื่องเด็กผู้ชายว่า “เราต้องสนับสนุนให้เด็กผู้ชายอายุเจ็ดขวบทำนมาซไหม?” ท่านได้ตอบว่า ไม่เป็นการบังคับแต่การสนับสนุนนั้นเป็น สิ่งที่ดี และไม่จำเป็นที่ผู้หญิงจะต้องปกปิดผมของเธอจากเด็ก ๆ ผู้ชายด้วยจนกว่าเขาจะโตเป็นรุ่นกำตัดแล้ว² ที่นี้เราจะเห็นได้อีกว่า ได้มีการกล่าวถึงการปกปิดผม มิใช่การปกปิดดวงหน้า

เกี่ยวกับ “สิ่งที่มือขวาของพวกนางเป็นเจ้าของ”

ในเรื่องที่เกี่ยวกับคำที่ว่า “สิ่งที่มือขวาของพวกนางเป็นเจ้าของ” นั่นก็อีกทาสีซึ่งเป็นผู้หญิงจะเป็นมะฮฺรอมต่อผู้ชาย และทาสชายจะเป็นมะฮฺรอมของผู้หญิงหรือไม่? ข้าพเจ้าเจตนาใช้คำว่ามะฮฺรอมอย่างผิด ๆ ตรงนี้เพราะคนอื่น ๆ ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ นี่แตกต่างจากตอนที่เรารู้ถึง มะฮฺรอม ซึ่งหมายถึงว่า ผู้ที่ไม่อนุญาตให้แต่งงานกันได้ อนุมัติให้เขามองดูผมของนางได้ แต่เขามีได้เป็นมะฮฺรอมในความหมายเหมือนอย่างพ่อสามีหรือลูกสะใภ้ บางคนได้ตีความหมายไปในแบบนี้ เมื่อมีคำถามขึ้นเกี่ยวกับเรื่องนี้ คำตอบที่ให้มาก็คือ “ไม่มีปัญหาถ้าทาสชายจะมองดูผมของนายผู้หญิงของตน” ในที่นี้ก็กล่าวถึงผม ไม่ใช่ใบหน้าอีก

มีการอภิปรายกันเกี่ยวกับ ขวาญายู (ชายที่ถูกตอน) ว่าเขาจะเป็น

ทาสชายของผู้หญิงได้หรือไม่ บทบัญญัติมีอยู่ว่าชายชนิดนี้ก็เหมือนกับผู้หญิงแล้ว ดังนั้นจึงไม่มีปัญหาอะไรถ้าเขาจะมองดูผมของสตรี มีบุคคลอยู่หนึ่งถามท่านอิมามริชาว่าหญิงจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องคลุมผมต่อหน้าชาวญายุ ท่านอิมามก็ตอบว่าไม่จำเป็น “พวกเขาเคยเข้ามาในบ้านของบิดาของฉันและพวกผู้หญิงก็ไม่ได้คลุมผมต่อหน้าพวกเขา”³

ในส่วนของ “บรรดาสตรีแห่งพระคัมภีร์” นั้น แน่นอนพวกเธอไม่จำเป็นต้องเป็นคิมมะฮฺ (คือ “ประชาชาติแห่งพระคัมภีร์” ผู้พำนักอยู่ในดินแดนมุสลิมและมีไมตรีและได้รับคุ้มครองจากอิสลามโดยเงื่อนไขที่ว่าต้องรับรู้การครอบครองทางการเมืองของอิสลาม และต้องจ่ายภาษี ญิสยะฮฺ) เพราะว่าพวกเธออยู่ใต้การปกครองของคณกาฟิร (บุคคลที่ปกปิดความจริงในเรื่องศาสนา ผู้ไม่มีศรัทธาหรือคนนอกศาสนา) ไม่มีปัญหาในการมองดูผมของผู้หญิง ยิวหรือคริสเตียนหรือโซโรแอสเตอร์ หรือคนอื่น ๆ นอกจากนี้ ท่านศาสดาผู้บริสุทธิ์(ช.ล.) ได้กล่าวว่า “ไม่เป็นการห้ามในการมองดูผมและมือของสตรีที่เป็นคิมมะฮฺ”⁴

เมื่อใดก็ตามที่ท่านพิจารณาดู ท่านก็จะเห็นว่ามิแต่เรื่องเกี่ยวกับข้อยกเว้นนั้นที่ถูกกล่าวถึงและถามถึง ส่วนเรื่องใบหน้าและมือนั้นไม่มีผู้ถามถึง ถ้าหากว่าการมองดูใบหน้าและมือของผู้หญิงเป็นสิ่งต้องห้ามแล้ว ก็คงจะต้องมีกล่าวไว้ในข้อยกเว้นบ้างเป็นแน่

สำหรับผู้หญิงคิมมะฮฺนั้น อุลละมาฮฺบางคนก็เชื่อว่าเราต้องดูว่าสถานการณ์ในสมัยของท่านศาสดา(ช.ล.)เป็นอย่างไร ร่างกายส่วนไหนบ้างที่มีได้ถูกปกปิด? แน่นอน ผู้หญิงคิมมะฮฺมิได้ปกปิดผมและมือของพวกนางในระดับหนึ่ง ดังนั้นจึงไม่มีปัญหาในเรื่องการมองดูพวกนาง

ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ว่าในข้อยกเว้นทุกข้อ ได้อนุมัติให้มองดูได้โดยไม่มีตัณหา นอกจากภายใต้เงื่อนไขอันหนึ่งเท่านั้น นั่นคือการมองดูผู้หญิง ด้วยตัณหา เมื่อชายผู้นั้นต้องการจะตัดสินใจว่า เขาจะแต่งงานกับเธอหรือไม่ในฐานะที่เป็นคู่สมรสที่จริงจัง⁵ แน่นอนย่อมเป็นที่ชัดเจนอยู่แล้วว่า ผู้ชายไม่สามารถจะใช้เวลาอยู่เป็นปี ๆ เพื่อจะตัดสินใจว่าเขาต้องการจะแต่งงานกับเธอหรือไม่ นอกจากนั้นยังมีเงื่อนไขอย่างอื่นอีกด้วย ที่เขาจะต้องพิจารณา เช่น

เธอมีการศึกษามากแค่ไหน? เธอมาจากไหน? ฯลฯ เป็นต้น หลังจากได้พิจารณาถึงเงื่อนไขอย่างอื่น ๆ หมดแล้วและยังเหลืออยู่แต่เพียงจะดูว่าเขาต้องการแต่งงานกับเธอหรือไม่ อย่างนี้จึงจะอนุมัติให้ดูได้ในฐานะที่เป็นช้อยกเว้น ถ้าความมุ่งหมายของฝ่ายชายเป็นไปในเรื่องตัณหาเท่านั้นก็ย่อมเป็นการแจ้งชัดว่าเขามีได้เจตนาจะแต่งงานกับเธอจริงจัง

เหล่านี้ก็คือหะดีษบางบท แต่ก็ยังมีอีกมากทั้งจากต้นตอของฝ่ายชีอะฮ์ และฝ่ายสุนนี

ทีนี้สำหรับเรื่องผู้หญิงคิมมะฮ์นั้น หะดีษกล่าวว่าอนุมัติให้มองดูหญิงเหล่านั้น ได้ไม่ว่าเธอจะสวมเครื่องแต่งกายอย่างไรออกมานอกบ้านก็ตาม ท่านอียาตุลลอฮ์บุรูเญอรติกกล่าวว่าควรจะเป็นการเพียงพอแล้วที่จะมองดูแต่สิ่งที่เปิดเผยอยู่เป็นปกติในสมัยนั้น บางทีสมัยนี้ขนบธรรมเนียมอาจจะเปลี่ยนไปและส่วนของร่างกายที่มีได้รับการปกปิดจะมีมากขึ้น ๆ ก็ได้

ยังมีข้อที่น่ากล่าวถึงอีกข้อหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือมีบทบัญญัติอันหนึ่งซึ่งอาศัยหะดีษบทหนึ่งที่พวกอุละมาฮ์รู้สึกว่าจะทำตามได้ยาก เกี่ยวกับหะดีษบทหนึ่งที่ท่านอิมามกล่าวว่า ไม่มีปัญหาในการที่จะมองดูผมของผู้หญิงเบดูอิน ผู้หญิงจากซานเมืองคูฟาฮ์หรืออิสิญ์ (คือผู้หญิงเผ่าเบดูอินที่ไม่ใช่ชาวอาหรับ) ทำไมหรือ? ก็เพราะว่าผู้หญิงเหล่านั้นแต่งตัวตามขนบธรรมเนียมของพวกเธออยู่เป็นปกติและมีได้คลุมผม ดังนั้นจึงไม่เป็นสิ่งต้องห้ามในการที่จะมองดูพวกเธอ แต่แน่นอนละต้องเป็นไปโดยปราศจากตัณหา

อุละมาฮ์บางคนได้ออกคำสั่งเหมือนอย่างที่จะหะดีษนี้กล่าวไว้ แต่ท่านอียาตุลลอฮ์ มุฮัมมัด กอซิม มิได้ออกคำสั่งเช่นนั้นเพราะท่านกล่าวว่าบางทีหะดีษนี้อาจจะหมายความว่ามิใช่สิ่งบังคับสำหรับผู้ชายที่จะจำกัดการไปมาของเขาในสถานที่ที่ผู้หญิงเหล่านี้อยู่ก็ได้ จึงไม่มีปัญหาถ้าหากว่าสายตาของเขาจะไปตกอยู่บนผมของผู้หญิงเหล่านี้ ไม่มีปัญหาถ้ามีผู้บอกให้ผู้หญิงเหล่านี้ปกปิดผมของตนแต่พวกนางไม่ทำตาม ดังนั้นท่านจึงรู้สึกว่ามันเป็นสภาพการณ์ที่น่าได้รับการยกเว้น ไม่ใช่เรื่องที่จะต้องมีคำสั่งทางศาสนา

ฟากิฮ์ (ข้อกำหนดทางศาสนา) อีกข้อหนึ่งกล่าวว่าสำหรับผู้หญิงในเมืองก็ถืออย่างเดียวกันนี้ได้ ถ้ามีผู้บอกแล้วว่าพวกนางควรปกปิดตัวเองแต่

พวกนางไม่ทำตาม ก็ไม่มีปัญหาถ้าผู้ชายจะมองดูผมของผู้หญิงเหล่านั้น

การฟังเสียงของผู้หญิงที่ไม่ใช่มะฮฺรอม

อีกเรื่องหนึ่งก็คือการฟังเสียงผู้หญิงที่ไม่ใช่มะฮฺรอม จะเป็นสิ่งต้องห้ามหรือไม่? เป็นที่แจ้งชัดจากคำสั่งแล้วว่าไม่ใช่สิ่งต้องห้ามตราบเท่าที่การฟังนั้นมิได้แฝงด้วยตัณหาและไม่ต้องเกรงว่าจะไขว้เขวไป ไม่มีปัญหาสำหรับคนตาบอดที่ต้องการใช้การฟังเสียงกันและกันด้วย อย่างไรก็ตามก็มีการตักเตือนว่าถ้าไม่เกี่ยวกับคนตาบอดแล้ว เราก็ควรหลีกเลี่ยงการฟังนั้นเสียจะดีกว่า แต่เป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับผู้หญิงในการที่จะทำเสียงให้มีเสน่ห์น่าฟังเป็นอย่างมาก เพื่อจะก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในใจของผู้ชาย เพราะผู้ชายที่มีความเจ็บป่วยอยู่ในหัวใจเมื่อฟังเสียงของเธอก็อาจจะเกิดความสนใจขึ้นได้เพราะมีตัณหา⁶

นี่เป็นเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นที่ชัดเจนอยู่แล้ว คืออนุญาตให้ฟังเสียงผู้หญิงที่ไม่ได้เป็นมะฮฺรอม ได้หากว่าเสียงของเธอจะเป็นปกติ มิใช่เสียงที่จะก่อให้เกิดตัณหาอารมณ์หรือเร้าให้เกิดความกลัวว่าจะไขว้เขวไปได้

โองการในอัลกุรอานนั้นชัดเจนอยู่แล้ว มิได้กล่าวว่าผู้หญิงไม่ควรจะพูด เปล่าเลย แต่กล่าวว่าพวกเธอไม่ควรเปลี่ยนน้ำเสียงไป พวกผู้หญิงไปหาท่านศาสดา (ช.ล.) และท่านอิมามทั้งหลายอยู่เรื่อย ๆ และถามปัญหาต่าง ๆ แก่ท่าน นี่ก็เห็นชัดเจนอยู่แล้ว

การจับมือ

อีกเรื่องหนึ่งคือการจับมือ แน่นอน คำถามเกี่ยวกับเรื่องนี้เกิดขึ้นเพียงแต่เมื่อไม่มีความรู้สึกทางตัณหาหรือความเกรงว่าจะเกิดไขว้เขวไปได้เท่านั้น มิฉะนั้นแล้วก็ยอมไม่อนุญาตให้ทำได้เลยอย่างเด็ดขาด หะดีษและคำสั่งทางศาสนาได้ยืนยันในเรื่องนี้อีก ท่านอิมามถูกถามว่าการจับมือกับผู้หญิงที่ไม่ใช่ผู้เกี่ยวข้องกันนั้นเป็นที่อนุญาตไหม ท่านได้ตอบว่า “ไม่อนุญาต นอกจากว่ามือนั้นจะถูกปกคลุมหรือว่าผู้หญิงคนนั้นเป็นมะฮฺรอม” ผู้ชายต้องไม่จับมือกับผู้หญิงที่ไม่ได้เป็นมะฮฺรอมกับตนนอกจากว่าเธอจะปกปิดมือนั้นเสียก่อน และถึงกระนั้นก็ดี เขาก็ไม่ควรบีบมือเธอในเวลาจับมือด้วย⁷

เรื่องที่เป็นคำสั่งทางศาสนา

ต่อไปนี่คืออีกสองข้อที่ควรกล่าวถึง ข้อแรกก็คือเรื่องราวเท่าที่กล่าวมาจนถึงจุดนี้ล้วนแต่กล่าวอยู่ในขอบเขตของอัลกุรอานและหะดีษเท่านั้น บางทีมาถึงจุดนี้แล้วอาจจะไม่มีปัญหาอะไรที่จะมีผู้กล่าวถึงอีกต่อไป แต่ข้าพเจ้าก็มีคำถามบางอย่างเกิดขึ้น เนื่องจากว่านี่คือเรื่องของการออกคำสั่งทางศาสนา ทุกท่านจึงควรจะเข้าใจว่าที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมานี้เป็นเพียงความคิดเห็นส่วนตัวของข้าพเจ้าเองและที่ข้าพเจ้าอ้างถึงข้อพิสูจน์เหล่านี้ก็เพราะความจำเป็น แต่เรื่องนี้ทุกท่านต้องทำตามกฎเกณฑ์ของพระผู้เป็นเจ้า ข้อที่สองก็คือคำสั่งที่มีอยู่ซึ่งอาจเปรียบได้กับคำสั่งที่กล่าวมาแล้วรวมทั้งคำสั่งทางศาสนาของอูละมาฮฺใหญ่ ๆ ด้วย แต่คำสั่งเหล่านี้เป็นเพียงคำสั่งของคนส่วนน้อยเท่านั้น มิใช่คนส่วนใหญ่

ตัวอย่างเช่นชัคฺ ตุซี ชัคฺฮาดายิกและชัคฺอันซารีได้ออกคำสั่งเช่นนั้น ท่านทั้งสามนี้เป็นผู้รู้ที่สุดบางคนในบรรดานักวิชาการของชีอะฮฺ ส่วนบางคนอย่างเช่นอัยยัตุลลอฮฺชะกีม ได้กล่าวถึงเหตุผลเช่นเดียวกันนี้ในหนังสือ *มุสตัมชะค* แต่พอมาถึงการออกคำสั่ง พวกเขากลับยับยั้งไว้ การกระทำของมุสลิมในจัดนี้ก็ตรงข้ามกับทัศนะเหล่านี้ ดังนั้น *ฟากิฮฺ* จึงเป็นเรื่องที่ทำไปไม่ตรงกับเรื่อง

ชนบประเพณีของมุสลิม

นี่เป็นเรื่องที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่าชนบธรรมเนียมและนิสัยของมุสลิมมีอยู่ตรงข้ามกับบางเรื่องบางอย่างที่เห็นได้ชัดเจนอยู่แล้วในโองการของอัลกุรอานและหะดีษต่าง ๆ ชนบธรรมเนียมของมุสลิมไม่ใช่สิ่งที่จะปิดออกไปเสียได้ง่าย ๆ จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ดูว่ามันเป็นอย่างไรบ้าง

ถ้าเราสมมติว่ามุสลิมได้รับชนบประเพณีมาจากกระยะเริ่มต้นของอิสลาม ซึ่งถูกพบแล้วว่ามาจากชนบธรรมเนียมของท่านศาสดา (ช.ล.) และอิมามทั้งหลายซึ่งเป็นบทเรียนที่พวกเขาได้เรียนรู้มาจากคนเหล่านั้นก็น่าจะได้รับการรักษาไว้ อย่างไรก็ตาม ชนบธรรมเนียมของประชาชนก็ไม่มีข้อพิสูจน์ในตัวเองได้ยกเว้นแต่ที่ได้รับมาจากท่านศาสดา (ช.ล.) ซึ่งเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้

และต้องสงวนไว้

ตัวอย่างเช่นเรื่องการไว้เครา คนบางคนกล่าวว่าข้อพิสูจน์ที่แท้จริงในเรื่องนี้ก็คือผู้ชายทั้งหมดนับตั้งแต่สมัยของท่านศาสดาเป็นต้นมาจนกระทั่งสมัยหลังต่างก็ไว้เครากันทั้งนั้น ดังนั้นเราจึงเชื่อเช่นนั้น ที่นี้ลองมาพิจารณาถึงคำตอบของพวกเขาดูบ้าง ถ้ามีใครมาบอกว่าการไว้เคราเป็นสิ่งที่ต้องห้าม เราก็จะกล่าวว่าผู้คนในอดีตกาลนั้นตามประเพณีไว้เครากันทั้งนั้นและนั่นก็มีมาตั้งแต่สมัยของท่านศาสดา (ช.ล.) แล้ว ดังนั้นการไว้เคราจึงไม่ใช่ว่าเป็นสิ่งต้องห้าม ถ้ามันเป็นสิ่งที่ต้องห้ามแล้วก็คงไม่กลายเป็นขนบธรรมเนียมมาได้เป็นแน่ แต่ที่นี่จะเกิดปัญหาขึ้นมาว่าการไว้เครานั้นเป็นสิ่งบังคับหรือสิ่งที่ได้รับการแนะนำให้ทำกันแน่? เราถือว่าเป็นไปได้ที่การไว้เคราจะกลายเป็นขนบธรรมเนียมไปด้วยการที่อย่างน้อยมันเป็นสิ่งที่มีการแนะนำให้ทำ ไม่ใช่การเจาะจงให้ทำอย่างเด็ดขาด ขนบธรรมเนียมจะมีอำนาจก็เมื่อไม่มีความนับถือเกี่ยวข้องอยู่ เพราะฉะนั้นเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ต้องกระทำหรือไม่ก็เป็นสิ่งที่ถูกแนะนำให้กระทำ

ได้เกิดความคิดทางด้านสังคมขึ้นแก่ข้าพเจ้าตรงนี้ว่ามีอยู่บ่อยที่สุดว่าการที่มีคำสั่งทางศาสนาที่กำหนดไว้ในเรื่องนี้ก็เป็นเพราะคำสั่งเหล่านั้นมิได้ไม่พิจารณาถึงเรื่องทางสังคม อียิปต์ไม่ได้มีอยู่ในหมู่ชนชาวอาหรับเมื่อสมัยก่อนอิสลาม อิสลามเป็นผู้นำเอาการปกปิดศีรษะ คอและทรวงอก ฯลฯ มาใช้รวมทั้งการห้ามการมองดูด้วยตมหาอารมณ์ด้วย แต่สิ่งที่อิสลามนำมานั้นมีอยู่ส่วนหนึ่งที่มีอยู่ในดินแดนที่มีใช้ของชาวอาหรับ ในประเทศอิหร่านนั้นคนบางคนมีอิทธิพลที่เข้มแข็งมาก โดยเฉพาะชาวยิว ผู้คนได้รับอิทธิพลจากวิถีคิดของพวกนั้นเป็นอย่างมาก

อิสลามมิได้สร้างข้อบังคับในการคลุมหน้าขึ้นมาเลย อิสลามกล่าวว่าผู้หญิงจำเป็นต้องคลุมผมมิให้โหวดหน้า แน่นอน ชาติต่าง ๆ ที่มารับอิสลามยังทำตามขนบธรรมเนียมของพวกตนอยู่เพราะว่าบทบัญญัติของอิสลามมิได้กล่าวว่าการเปิดเผยดวงหน้านั้นเป็นเรื่องที่ต้องกระทำนอกจากในหะรอม และก็มีได้กล่าวด้วยว่าห้ามการคลุมหน้า อิสลามอนุญาตให้เลือกเอาได้ อิสลามปล่อยให้ชาติต่าง ๆ สวมอิญาบได้ตามขนบประเพณีของตนเองถ้าปรารถนาจะทำ ดังนั้น

ประวัติศาสตร์แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีโชเซชาวอาหรับรู้สึกว่าเป็นที่จะต้องปกปิดดวงหน้า ดังนั้นประเพณีการคลุมหน้าอย่างที่เราเห็นอยู่จึงไม่ใช่ประเพณีของท่านศาสดา (ช.ล.) และบรรดาอิมามทั้งหลาย

อีกจุดหนึ่งซึ่งเป็นจุดที่อ่อนไหวมากและสมควรจะได้รับการพิจารณาก็คือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการระมัดระวัง กฎหมายศาสนาทุกอันกำหนดไว้เช่นนี้ก็เพราะความรอบคอบ กฎหมายเหล่านั้นต่างก็รู้ว่าในตัวผู้หญิงและผู้ชายมีอะไรอยู่สองอย่าง สิ่งที่มีอยู่ในตัวผู้หญิงก็คือความปรารถนาที่จะไอ้อวดตัวเธอเอง ซึ่งเป็นธรรมชาติวิสัยส่วนหนึ่งของเธอ สิ่งที่มีอยู่ในตัวผู้ชายก็คือความชอบมองและก็ไม่ใช่แต่มองอย่างเดียวแต่ยังชอบเกี่ยวพาราศีและหาความสำราญจากมันด้วย ทั้งสองอย่างนี้มีอยู่ วิล ดูแรนท์ กล่าวว่าในโลกนี้ไม่มีอะไรที่มั่นคงและยากับันมากไปกว่าความปรารถนาของผู้ชายที่จะมองดูผู้หญิง มันมีอยู่ไม่ว่าจะถูกห้ามปรามเพียงใดก็ตาม นี่ก็มีปรากฏอยู่ในหะดีษ เพราะเหตุนี้เองแหละที่ทั้ง ๆ ที่มีข้อพิสูจน์และเหตุผลต่าง ๆ อยู่พร้อม นักกฎหมายศาสนาก็ยังไม่กล้าออกคำสั่งทางศาสนาออกไป พวกเขาบอกว่าไม่ควรจะปิดความระมัดระวังออกไปเสีย ความระมัดระวังนั้นเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติวิสัยของมนุษย์โดยแท้

นี่ทำให้เกิดปัญหาขึ้นอีกเรื่องหนึ่ง คนบางคนทำตามปรัชญา และปรัชญานั้นก็คือ ในที่ที่ชนบประเพณีมีอิทธิพลสูง ย่อมเป็นการดีกว่าที่จะไม่พูดอะไรต่อผู้คน นิ่งไว้ดีกว่าพูดออกไป

ข้าพเจ้าอาจจะเคยกล่าวมาแล้วว่าครั้งหนึ่งข้าพเจ้าได้รับจดหมายชมเชยหนังสือเรื่องราวของคนดี ที่ข้าพเจ้าเขียนขึ้น ผู้นำการมาชผู้หนึ่งในแคว้นคูชีสถานได้อ่านหนังสือเล่มนั้น เขาบอกว่าเขาอ่านหมดทุกเรื่อง ถึงแม้ว่าความคิดของเขาจะมีได้เปลี่ยนไปสักอย่างเดียวและเรื่องเหล่านั้นจะไม่ได้เขียนด้วยท่วงทำนองที่น่าอ่านนักก็ตาม เขามีคำวิจารณ์อยู่สองอย่าง คำวิจารณ์อันแรกเกี่ยวกับเรื่องราวของท่านหญิงฟาติมะฮฺและท่านอลี (อ) งานของท่านทั้งสองได้มีการแบ่งสรรกันคือท่านอลีทำงานนอกบ้านส่วนท่านหญิงฟาติมะฮฺนั้นทำงานในบ้าน นี่เป็นการแบ่งงานที่ท่านศาสดา (ช.ล.) เป็นผู้จัดแบ่งให้ตั้งแต่แรกเริ่มที่ท่านทั้งสองทำการสมรสกัน แต่เมื่อกลับมาบ้าน ท่านอลีก็ช่วยท่านหญิง

ฟาดิมะฮ์ทำงานในบ้านด้วย และยามที่ท่านอัสไม้ออยู่ ท่านหญิงฟาดิมะฮ์ก็ทำงานนอกบ้านด้วยเช่นกัน วันหนึ่งท่านเปราะเบียอนเข้ามาไฟตั้งแต่ศีรษะจรดเท้าจากการก่อไฟ และเนื่องจากในकुงมะดินะฮ์ไม่มีน้ำประปา ท่านจึงต้องไปตักน้ำมาจากบ่อซึ่งมักจะอยู่ไกลออกไป แแรงกตจากสายตุงใส่น้ำของท่านก็ยิ่งปรากฏอยู่บนร่างของท่านเพราะน้ำที่ท่านต้องไปขนมาใส้ในบ้านของท่าน ชายผู้นี้กล่าวว่าถึงแม้ว่าเรื่องนี้จะเป็นความจริงและปรากฏอยู่ในหะดีษก็ตาม แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ควรจะนำมากล่าวไว้เพราะอาจถูกนำไปใช้อย่างผิด ๆ ได้

ข้าพเจ้าไม่ปฏิเสธหลักการทั่ว ๆ ไปที่ว่าถ้าหากการบอกความจริงจะทำให้ผู้คนไขว้เขวไปก็ไม่ควรบอก เพราะเหตุผลในการบอกความจริงแก่ผู้คนนั้น ประการแรกก็เพื่อนำทางแก่ผู้คนมิให้หันห่างจากความจริง แน่นอนพระมหาคัมภีร์กุรอานได้บอกเราว่า “บรรดาผู้ที่ปกปิด (สัญญา) อันแจ่มแจ้งที่เราได้ส่งลงมาและทางนำหลังจากที่เราได้ทำให้เป็นที่ชัดเจนแก่ผู้คนในพระคัมภีร์แล้ว สำหรับคนเหล่านั้นก็คือคำสาปแช่งของพระผู้เป็นเจ้าและคำสาปแช่งของบรรดาผู้มีอำนาจสาปแช่งได้--” (2:159) สุ่มเสียงของโองการนี้เข้มแข็งมาก ในอัลกุรอานมีโองการไม่กี่โองการที่มีสุ่มเสียงที่เต็มไปด้วยความโกรธและแข็งกร้าวอย่างนี้ ในขณะที่เดียวกันข้าพเจ้าเชื่อว่าความมุ่งหมายในการไม่ควรปกปิดความจริงแก่ผู้คนเพื่อประโยชน์แก่พวกเขาเอง แต่ควรปกปิดความจริงเพื่อประโยชน์แห่งความจริงเองนั้นมีอยู่ภายใต้สภาพที่จำกัด ชั่วครั้งชั่วคราวและจำเพาะเจาะจงมากเสียจนมันจะนำไปใช้ในทางที่ผิดไม่ได้และไม่เกี่ยวกับโองการนี้ด้วย อีกนัยหนึ่งก็คือการพูดเท็จนั้นเป็นสิ่งต้องห้าม แต่ก็ไม่จำเป็นต้องพูดความจริงเสมอไป นั่นคือมีบางโอกาสที่บุคคลต้องเงียบไว้

ข้าพเจ้ามีความเชื่อว่าความฉลาดรอบคอบแบบนี้เมื่อขึ้นอยู่กับเรื่องของความจริงเองนั้นย่อมไม่มีปัญหา แต่มิใช่เมื่อมันเป็นไปเพื่อประโยชน์ของส่วนบุคคล ส่วนตัวหรือของหมู่คณะ ที่นี้ก็มีปัญหาว่าจะเป็นการฉลาดสุขุมหรือไม่ในอันที่จะออกคำสั่งทางศาสนาเกี่ยวกับเรื่องการซื้อหรือขายเครื่องรับวิทยุหรือเรื่องที่ว่าไม่จำเป็นที่สตรีจะต้องคลุมใบหน้าและมือของเธอ นี่เป็นความคิดที่ถูกต้องหรือ? เป็นเรื่องที่ฉลาดหรือ? มันจะก่อให้เกิดผลที่ถูกต้อง

หรือไม่? ผู้หญิงบางคนที่คลุมหน้าและมือจะเปิดหน้าเปิดมือและในที่สุดก็จะเปิดร่างทั้งร่างเพราะการพูดความจริงนี้หรือไม่? หรือว่าจะเป็นตรงกันข้าม?

นั่นก็คือมีชายหญิงจำนวนมากคิดว่าพื้นฐานของทัศนะด้านศาสนาก็คือไม่ควรเปิดเผยใบหน้าของสตรีเพราะเมื่อเปิดเผยใบหน้าได้แล้วก็จะห้ามเปิดเผยสิ่งอื่น ๆ ไม่ได้ ความคิดตรงกันข้ามก็คือการคลุมหน้านั้นไม่ให้ผลในทางปฏิบัติ และจากด้านเหตุผล มันก็ป้องกันอะไรไม่ได้ ไม่มีเหตุผลหรือข้อสรุปให้แก่การทำเช่นนั้น เพราะฉะนั้นผู้หญิงจึงควรเปิดเผยตัวเองให้หมด

นักสังคมศาสตร์บางคนเชื่อว่าสาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงแต่งตัวอย่างสุดโต่งและขาดความสงบเสงี่ยมก็คือความเชื่ออย่างผิด ๆ ในเรื่องฮิญาบที่สังคมมีความผิดที่มีอยู่ก็คือเราไม่ได้พูดความจริงออกมานั่นเอง! ถ้าหากว่าเรื่องนี้ได้ถูกกล่าวออกมาเหมือนอย่างที่โองการในอัลกุรอานกล่าวออกมาแล้ว อะไรต่าง ๆ ก็คงจะไม่เป็นไปจนถึงขั้นนี้ ตรงนี้เราควรที่จะกล่าวถึงภาษิตที่ว่า “เครื่องยิ่งกว่าสันตะปาปาเอง” หรือ “หนีเสือปะจรเข้” ได้แล้วละ

อัลกุรอานกล่าวไว้ในซูเราะฮ์ฮุญร่าที่ว่า “*โอ้ผู้มีศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าไปไกลกว่าพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าและศาสดาของพระองค์*” (49:1) ความหมายของคำว่า “ไปไกลกว่า” นั่นก็คือจุดที่เกินกว่าที่พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าและศาสดาของพระองค์ได้กล่าวไว้ก่อนแล้วนั่นเอง

ท่านอมір อัล-มุมีนีน อลี (อ.) ได้กล่าวว่า “*พระผู้เป็นเจ้าทรงให้ขอบเขตจำกัดไว้ จงอย่าบุกรุกไปเกินกว่านั้น (คือพระองค์ได้ทรงกำหนดข้อห้ามไว้ จงอย่าได้ไม่เชื่อฟัง) พระองค์ได้กำหนดข้อบังคับและบทบัญญัติไว้ให้ จงอย่าได้หลบเลี่ยง และสำหรับสิ่งที่พระองค์ทรงเจียบไว้ (คือมิได้ทรงห้ามหรือกำหนดให้ทำนั้นมิได้เป็นเพราะพระองค์ทรงหลงลืมไปดอก แต่เป็นเพราะพระองค์ทรงต้องการให้พวกท่านมีเสรีภาพในสิ่งเหล่านั้น เพราะฉะนั้นจงอย่าจำกัดตัวเองในที่นั้นและจงทำบางสิ่งให้เป็นหน้าที่ของท่านในนามของศาสนาแห่งพระผู้เป็นเจ้าและในพระนามแห่งพระผู้เป็นเจ้า*”

ท่านศาสดาผู้บริสุทธิ์ (ช.ล.) ได้กล่าวไว้ดังปรากฏอยู่ในหะดีษบทหนึ่งในหนังสือญามาอัล-ชามิร ว่า “*เนื่องจากพระผู้เป็นเจ้าไม่ทรงโปรดสิ่งที่พระองค์ทรงห้าม มนุษย์เราจึงควรเชื่อฟัง และพระองค์ทรงโปรดให้พวกเขา*

ทำสิ่งที่ทรงอนุญาต สิ่งใดไม่มีปัญหา ก็ควรถือว่าเป็นเช่นนั้น และพวกเขา
ไม่ควรห้ามสิ่งใดซึ่งพระผู้เป็นเจ้ามิได้ทรงห้าม---

หะดีษต่อไปนี้ก็ได้รับการบันทึกไว้เช่นกัน “พระผู้เป็นเจ้าทรงโปรด-
ปรานผู้ที่ยอมให้กระทำการที่พระองค์ทรงยอมให้กระทำ และห้ามสิ่งที่พระองค์
ทรงห้าม”

บางที่ข้าพเจ้าอาจจะเข้าใจผิดก็ได้ในเรื่องที่เกี่ยวกับคำสั่งทางศาสนา
ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมา แต่ละคนต้องทำตามคำสั่งของมัจดาฮิดของตนเอง

แต่ในเรื่องที่กล่าวว่าเป็นความคิดที่รอบคอบสุขุมและกล่าวว่าไม่น่าจะ
พูดถึงบางสิ่งถึงแม้ว่ามันจะเป็นความจริงก็ตามนั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับ
ความคิดอันรอบคอบนี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าเราควรพูดความจริงออกมา และสิ่งที่
น่าทำก็คือการต่อต้านแนวความคิดที่สตรีสมัยนี้ได้แสดงออกมาว่า “ฮิญาบเป็น
เรื่องที่ไม่มีความสำคัญที่จะปฏิบัติตาม” เราต้องพิสูจน์ให้พวกเธอเห็นว่าฮิญาบของ
อิสลามนั้นมีเหตุผลและเหมาะสมแก่การปฏิบัติจริง ๆ

ประการที่สองเราต้องพยายามที่จะสร้างกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม
สังคมและสุขอนามัย โดยเฉพาะสำหรับพวกผู้หญิงขึ้นมาและด้านทานกิจกรรม
ผสมผสานปะปนซึ่งได้ลอกเลียนแบบมาจากยุโรป ด้วยวิธีนี้เท่านั้นจึงจะทำให้
สตรีได้ค้นพบบุคลิกภาพที่แท้จริงของเธอใหม่และพบความเป็นไปได้ที่พวกเธอ
จะไม่ยอมเป็นเครื่องมือ เครื่องเล่นและวิถีทางให้แก่กิเลสตัณหาของพวกผู้ชาย
ในนามของเสรีภาพและความเสมอภาคอีกต่อไป

คำสั่งทางศาสนาในเรื่องเหล่านี้

เราได้ทราบจากบทต่าง ๆ เหล่านี้แล้วว่าตามบทบัญญัติอันถูกต้องและ
ไม่รุนแรงของอิสลามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงซึ่งอาศัยต้นตอ
ที่เชื่อถือได้และการปฏิบัติของท่านศาสดาผู้บริสุทธิ์ (ช.ล.) รวมทั้งท่านอิมาม
ผู้ไม่มีข้อผิดพลาดทั้งหลาย มีบันทึกอยู่ว่าไม่มีการบังคับให้ปกคลุมใบหน้าและ
มือ และได้ส่งเสริมการที่หญิงและชายจะมองดูกันและกันได้โดยเงื่อนไขที่ว่า
การมองนั้นมิได้เป็นไปเพราะตัณหาอารมณ์ (นอกจากว่าเขาจะเป็นสามีภรรยา
กัน) และไม่เกรงว่าจะไขว้เขวไป บัดนี้เราจะได้อ่านสั้น ๆ ถึงคำสั่งของนัก

กฎหมายศาสนาเพราะเป็นเรื่องสำคัญที่เราจะควรรู้ว่าคนเหล่านั้นตีความเรื่องนี้
อย่างไรตั้งแต่เริ่มมีศาสนาอิสลามมาจนกระทั่งบัดนี้⁸

เริ่มต้นเราจะพูดถึงความคิดเห็นของนักกฎหมายศาสนาในเรื่องการ
ปกคลุมใบหน้าและมือ ในขั้นที่สองเราจะกล่าวถึงคำสั่งที่พวกเขาได้ออกไป
เกี่ยวกับการมอง

ด้วยความเป็นจริงที่ว่าไม่จำเป็นต้องปกปิดใบหน้าและมือ จึงไม่มี
ความแตกต่างกันในความคิดเห็นของนักกฎหมายศาสนาทั้งของนิกายสุนนีและ
นิกายชีอะฮ์ มีนักกฎหมายศานิกายสุนนีผู้เดียวที่ไม่เห็นด้วย ท่านผู้นั้นคือ
อับดุลอับดุลเราะฮ์มาน อิบน์ หิซม์ แต่ก็ไม่ใช่ที่แจ่มชัดว่าความคิดเห็น
ของท่านจะเกี่ยวกับเรื่องการนมาซทั้งหมดหรือว่ารวมถึงเรื่องคนที่ไม่ได้เป็น
มะฮฺรอมด้วย

ไม่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องใบหน้า แต่ก็มี ความแตกต่าง
ในความคิดเห็นเกี่ยวกับมือ ไปจนถึงข้อมือและเท้า ไปจนถึงข้อเท้าอยู่บ้างใน
เรื่องที่ว่าส่วนเหล่านี้รวมอยู่ในข้อยกเว้นด้วยหรือเปล่า ก่อนที่จะกล่าวให้ฟังว่า
คนเหล่านั้นพูดว่าอะไรบ้าง มีเรื่องที่น่าจะจดจำไว้สองข้อ ข้อแรกก็คือ
เรื่องเกี่ยวกับการปกปิดร่างกายนี้มักกล่าวอยู่ในกฎหมายอิสลามสองแห่งด้วยกัน
แห่งหนึ่งก็ตอนที่กล่าวว่าในการนมาซ สตรีจะต้องปกปิดร่างกายทั้งหมดของตน
ไม่ว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นมะฮฺรอมจะอยู่ที่นั่นหรือไม่ก็ตามณที่นี้ ได้เกิดปัญหาขึ้นมาว่า
จะต้องปกคลุมใบหน้าและมือด้วยหรือไม่ แห่งที่สองที่มีการพูดถึงเรื่องนี้ก็คือ
ในตอนที่เกี่ยวข้องกับการสมรสและเรื่องที่ว่าผู้ชายที่จะเป็นคู่ครองจะมีสิทธิมองดู
ผู้หญิงที่เขาอาจตัดสินใจจะขออนุญาตแต่งงานด้วยได้ในระดับไหน ในที่นี้
การกล่าวถึงการปกปิดร่างกายและการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มองอยู่บ่อย
ที่สุด

ดังนั้นจากทัศนะของกฎหมายศาสนา เราจึงมีการปกคลุมร่างกายอยู่
สองชนิดด้วยกัน ชนิดหนึ่งคือการปกปิดร่างกายอันเป็นที่บังคับสำหรับการทำ
นมาซซึ่งมีกฎข้อบังคับบางอย่างอยู่ อย่างเช่นเสื้อผ้าที่สวมในตอนนั้นจะต้อง
สะอาดในด้านพิธีกรรมและมิได้แย่งชิงของใครมา ฯลฯ เป็นต้น ข้อบังคับอีก
อย่างหนึ่งเกี่ยวข้องกับการปกปิดร่างกายซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อหน้าผู้ชายซึ่ง

หญิงผู้นั้นมิได้เป็นมะฮฺรอมมากกว่าจะกล่าวถึงการมาซึ่งไม่จำเป็นต้องมีการปกปิดร่างกายเป็นพิเศษยิ่งขึ้นไป ดังที่เราจะชี้ให้เห็นในภายหลัง ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวกับว่าจะต้องปกปิดถึงแค่ไหนระหว่างการปกปิดร่างกายในยามทำมาหากับการปกปิดร่างกายเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้เป็นมะฮฺรอม

ประการที่สองที่ควรสังเกตก็คือนักกฎหมายศาสนาใช้คำศัพท์ซึ่งหมายถึงร่างกายมากกว่าจะถึงใบหน้าและมือ คำศัพท์นี้ก็คือ “เอาเราะฮฺ” คือ “ถูกเผย” หรือ “ปราศจากเครื่องปกคลุม” หรือ “เปลือยเปลือย” อาจเป็นไปได้ว่าคำนี้อาจจะไม่ดึงดูดใจคนบางคนที่รู้สึกว่าการเปลือยเปลือยเป็นสิ่งที่ไม่น่าสนใจอะไร เราจึงถามว่าร่างกายของสตรีหรือว่าใบหน้าและมือของเธอจะถูกถือว่ามีเสน่ห์หรือน่าเกลียดมากกว่ากันตามทัศนะของนักกฎหมายศาสนา?

คำตอบก็คือคำว่า “เอาเราะฮฺ” นั้นไม่ได้พาดพิงถึงสิ่งที่น่าเกลียดหรือไม่ที่น่าสนใจได้เลย ประการแรกไม่ใช่การกระทำที่น่าเกลียดหรือไม่พึงปรารถนาทุกอย่างจะถูกเรียกว่า “เอาเราะฮฺ” และเรื่องตรงกันข้ามก็เป็นความจริงเช่นกัน คำว่า “เอาเราะฮฺ” นั้น มักจะใช้กล่าวถึงอะไรบางอย่างที่ไม่มีอะไรเกี่ยวกับความน่าเกลียดเลย

ในอัลกุรอาน คำนี้มีใช้ในโองการที่ 33:12 ที่ว่า “แน่แท้บ้านเรือนของเราเปิดอยู่ (เอาเราะฮฺ = เปิด ดีแล้ว อ่อนแอต่อ) ซึ่งพวกเขาหวังว่าจะถูกยกเว้นจากการต่อสู้ด้วยคำแก้ตัวถึงมัน” จะเห็นได้ชัดเจนแล้วว่าการที่กล่าวถึงบ้านเรือนของพวกเขาเช่นนั้นไม่มีอะไรที่หมายถึงความน่าเกลียดอยู่เลย ในโองการที่ 24:59 มีกล่าวอยู่สามครั้งถึงการที่แม้แต่ผู้ที่เป็นมะฮฺรอมก็จำเป็นต้องขออนุญาตก่อนที่จะเข้าไปในบ้านผู้อื่น (นอกจากบ้านของสามีหรือภรรยา) ของตน และนี่เรียกว่าเวลาแห่ง “เอาเราะฮฺ สามครั้ง”

ในหนังสือมัจมะ อัส-บะฮาน นั้นผู้เขียนซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถอย่างหาที่เปรียบมิได้อยู่ในบรรดานักอรรถาธิบายผู้สามารถแยกความหมายของคำต่าง ๆ ออกไปได้อย่างดี ได้กล่าวถึงการใช้คำว่า “เอาเราะฮฺ” ในโองการที่ 33 : 14 ว่า “เอาเราะฮฺ” หมายถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่คนเราเป็นห่วงและสามารถเป็นอันตรายได้ง่ายอย่างเช่นเขตแดนหรือแนวหน้าของประเทศหรืออะไรบางอย่าง

อย่างที่เกี่ยวข้องกับสงคราม สถานที่หรือบ้านเรือนที่ปราศจากสิ่งปกคลุมหรือเปิดทิ้งไว้ย่อมเป็นอันตรายได้ง่าย”

ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดว่านักกฎหมายศาสนา มิได้ใช้คำนี้เพื่อทำให้ต่ำต้อยหรืออ่อนแอ ร่างกายของสตรีถูกกล่าวว่าเป็นสิ่งที่อ่อนแอเพราะว่ามันเป็นเหมือนบ้านเรือนที่ไม่มีกำแพงล้อมและอาจถูกทำอันตรายได้ง่าย ๆ จึงต้องเอาสิ่งปกปิดห้อมล้อมบางอย่างมาป้องกันไว้

ที่นี่ขอให้เรามาดูกันซิว่าคำสั่งมีว่าอย่างไร อัลละมะฮฺได้เขียนไว้ในหนังสือทศกิริต อัล-ฟุกอฮะ ว่า “ร่างกายทั้งหมดของสตรีนั้นเป็นสิ่ง “เอาเราะฮฺ” (อ่อนแอ) กว่าใบหน้าของเธอตามความคิดของ “อุละมะฮฺ” ในเมืองต่าง ๆ นอกจากท่านอบูบักรฺ อิบน์ अबดุลเราะฮฺมาน หิซม์ผู้ซึ่งเชื่อว่าร่างกายทั้งหมดของสตรีเป็นสิ่งอ่อนแอ ความคิดเห็นของท่านมีผู้เห็นพ้องเป็นส่วนน้อย”

ในความคิดเห็นของอุละมาฮฺนิกายชีอะฮฺนั้น มือทั้งสองข้างขึ้นไปจนถึงข้อมือนั้นก็เหมือนกับใบหน้าไม่ถือว่าอ่อนแอ (“เอาเราะฮฺ”) ท่านมาลิก อิบน์ อนิส ท่านซาฟิอี ท่านอุซายอีและท่านสุฟยาน เชาริ เห็นพ้องกับอุละมาฮฺชีอะฮฺ เพราะว่าท่านอิบนุ अबบาส ได้บันทึกจากท่านศาสดา (ช.ล.) ผู้กล่าวว่า “ใบหน้าและมือทั้งสองรวมอยู่ในช้อยกเว้น” แต่ตามทัศนะของท่านอหมัด ฮานะบาล และท่านดาวิด ซอฮิรี้ ต้องปิดมือทั้งสองด้วย ถ้อยคำที่บันทึกโดยอิบนุ अबบาส ก็เพียงพอที่จะปฏิเสธความคิดเห็นนี้ได้แล้ว

อัลละมะฮฺได้กล่าวถึงเท้าทั้งสองโดยกล่าวว่า “ดังที่ได้เห็นแล้ว นักกฎหมายศาสนาอ้างถึงซูเราะฮฺฮูร เกี่ยวกับการปกคลุมร่างกายในการทำนมาซ แต่ก็มีได้กล่าวถึงการทำนมาซ สิ่งที่ต้องถูกปกปิดในการทำนมาซก็คือสิ่งที่ต้องถูกปกปิดในเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้ที่มิใช่มะฮฺรอม และหากจะมีความเห็นที่แตกต่างกันอยู่ก็เกี่ยวกับเรื่องที่ว่าจำเป็นจะต้องปกคลุมเนื้อที่ให้มากกว่านั้นหรือไม่สำหรับการนมาซ แต่ในเรื่องสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องปกปิดในการนมาซก็เป็นเช่นเดียวกับสิ่งที่ไม่ต้องปกปิดเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้ที่มิใช่มะฮฺรอม นั้นไม่มีความแตกต่างกันในความคิดเห็น”

อิบนุ รัชดุนักกฎหมายศาสนาแพทย์และนักปรัชญาชาวอันดาลูเซีย (สเปน)ผู้มีชื่อเสียงได้เขียนไว้ว่า “อุละมาฮฺส่วนมากมีความคิดเห็นว่าร่างกาย

ของสตรี-มิใช่ใบหน้าและมือของเธอ-ที่มีความอ่อนแอ(เอาเราะฮฺ) อหฺมัด
ฮานีพะฮฺเชื่อว่าเท้าทั้งสองไม่รวมอยู่ด้วยเหมือนกัน ท่านอบูบักรฺ อัศดุละเราะฮฺ
มานฮิซฺมเชื่อว่าร่างกายทั้งหมดของสตรีเป็น“เอาเราะฮฺ”โดยไม่มีอะไรยกเว้น

ชัยคุ ญาวัด มุฆนียาฮฺได้เขียนไว้ในหนังสืออัล-ฟีกอละ ฮี-มะซอฮิบ
อัล-กัมชะฮฺของท่านว่า “อุละมาฮฺอิสลามทั้งหมดเห็นพ้องกันว่าเป็นสิ่งจำเป็น
สำหรับชายและหญิงที่ต้องปกคลุมร่างกายส่วนที่พวกเขาปกคลุมเมื่ออยู่นอก
การมาซด้วยในการมาซ จึงเกิดความคิดเห็นแตกต่างกันขึ้นในเรื่องว่าจะต้อง
ปกคลุมมากเท่าไร ปัญหาที่เกี่ยวกับสตรีก็คือเป็นการบังคับแก่เธอหรือไม่ที่จะ
ต้องปกปิดใบหน้าและมือของเธอจนถึงระดับที่จำเป็นในการมาซ และปัญหาที่
เกี่ยวกับผู้ชายก็คือเป็นการบังคับสำหรับเขาหรือไม่ที่จะต้องปกปิดร่างกายมาก
กว่าจากสะดือไปถึงหัวเข่า” ครั้นแล้วท่านก็กล่าวว่า “ตามความคิดเห็นของ
อุละมาฮฺนิกายชีอะฮฺแขนงอมามิยะฮฺนั้นเป็นการบังคับสำหรับผู้หญิงที่จะต้อง
ปกปิดร่างกายในการทำมาซให้พอ ๆ กับที่เธอปกปิดเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้มิใช่มะฮฺรอม
ในเวลาที่เรามิได้ทำการมาซ”

สิ่งที่น่าแปลกก็คืออุละมาฮฺบางคนคิดว่าทัศนะของอุละมาฮฺในอดีต
ก็คือสตรีต้องปกคลุมใบหน้าด้วยซึ่งเป็นความคิดที่ผิด

สำหรับเรื่องการอนุญาตให้มองดูนั้น อัลละมะฮฺได้เขียนไว้ว่า “ผู้ชาย
ที่มองผู้หญิงหรือผู้หญิงที่มองผู้ชายนั้นมีทั้งที่จำเป็นอย่างเช่นผู้ที่จะเป็นคู่ครอง
มองดูผู้ที่ตนจะแต่งงานด้วย หรือไม่จำเป็น ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่อนุญาตให้มองดู
มากกว่าที่ใบหน้าและที่มือ แต่ถ้าเกรงไปว่านั้นจะทำให้ไขว้เขวได้ การมองแค่นั้น
นั้นก็ไม่ใช่ที่อนุญาต แต่ถ้าไม่เกรงว่าจะไขว้เขวไป ตามความคิดเห็นของ
ชัยคุ ดุซียีก็ไม่มีอะไรขัดข้อง แต่ก็ไม่เห็นด้วย กลุ่มสำนักซาฟีอีส่วนมากก็เชื่อ
เช่นเดียวกันแต่บางคนก็เชื่อว่าการมองดูใบหน้าและมือนั้นเป็นสิ่งต้องห้าม”

ในเรื่องการมองดูใบหน้าและมือนั้นมีความคิดเห็นอยู่สามฝ่ายด้วยกัน
ฝ่ายแรกเชื่อว่าเป็นสิ่งต้องห้ามโดยสิ้นเชิงตามความคิดเห็นของอัลละมะฮฺและ
คนอื่น ๆ สองสามคน รวมทั้งผู้เขียนเรื่องญะวาฮิดด้วย ฝ่ายที่สองเชื่อว่าการ
มองครั้งเดียวเป็นที่ยอนุญาตให้ แต่การมองซ้ำนั้นต้องห้าม มุฮากิกในหนังสือ
เรื่องซาราอะฮฺ ซาฮิด เอาวัลในหนังสือลุมอะฮฺ และอัลละมะฮฺในหนังสือเล่ม

อื่นของเขามีความคิดเห็นเช่นนี้ ฝ่ายที่สาม ตามความเห็นของชัยคุ ตูซี กุเลนี ผู้เขียนเรื่อง*ชะดาอิก* ชัยคุ อันซารี นะราภิในหนังสือ*มุสตะนาด* และซาฮิด ธานีใน*มะชาลิก* ถือว่าเป็นสิ่งที่ทำได้โดยสิ้นเชิง ซาฮิด ธานีได้คัดค้านการให้ เหตุผลของซาฟาอีซึ่งอัลละมะฮฺเห็นด้วย แต่ในตอนท้ายเขากล่าวว่า “ไม่ต้อง สงสัยเลยว่าควรจะทำด้วยความระมัดระวังรอบคอบ”

ที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นทัศนะของนักกฎหมายศาสนาในอดีต นัก กฎหมายศาสนาในปัจจุบันส่วนมาก ไม่ได้แสดงทัศนะในเรื่องสองข้อนี้และ ส่วนมากจะพูดรวม ๆ ไปว่าเป็นหนทางที่ “รอบคอบ” แต่ในบรรดานักกฎหมาย ศาสนาปัจจุบันนี้มีอียาตุลลอฮฺชะกิมีผู้เขียนหนังสือ*มินฮัจ อัล-ชอลิฮีน* ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 9 เล่ม 3 ในภาคที่ว่าด้วยการสุมรส ได้ให้คำสั่งในเรื่องนี้โดยตรงซึ่ง ท่านได้กล่าวว่าไบหน้าและมือเป็นช้อยกเว้น “เป็นสิ่งที่อนุญาตให้มองดูบุคคล ที่ท่านตั้งใจจะแต่งงานด้วยและผู้หญิง*ติมมะฮฺ*ด้วย ตราบใดที่ท่านไม่มีตัณหา อารมณ์แฝงอยู่ในการมองนั้นรวมทั้งผู้หญิงที่ท่านมิได้ปกปิดร่างกายซึ่งท่านไม่ อาจหลีกเลี่ยงได้และผู้หญิงที่เป็น*มะฮฺรอม*ด้วย เป็นสิ่งต้องห้ามในการมองดูผู้ หญิงอื่น ๆ มากไปกว่าที่ไบหน้าและมือจนถึงข้อมือ และนั่นก็เพียงแต่เมื่อ ไม่มีความใคร่แฝงอยู่เท่านั้น”

---

1. *วะซาฮิล* เล่ม 3 หน้า 25

2. *วะซาฮิล* เล่ม 3 หน้า 29

3. *วะซาฮิล* เล่ม 3 หน้า 29

4. *วะซาฮิล* เล่ม 3 หน้า 26

5. มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจนระหว่างกฎหมายที่มนุษย์หรือองค์กรผู้สร้าง กำหนดขึ้นกับกฎหมายของพระผู้เป็นเจ้า ผู้ที่ทำตามกฎหมายของประเทศก็อาจเลี่ยง กฎหมายได้นิดหน่อย “กฎหมายเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ฉันไม่ทำตามหรอก” แต่เมื่อมา ถึงเรื่องกฎหมายของพระผู้เป็นเจ้า พระองค์ย่อมทรงทราบดีถึงความตั้งใจของบุคคล

6. อยาตุลลอฮฺ ซะยิด มุฮัมมัด กาซิม ยัซดี, *อุรวาคุลวัสกอ* ภาคที่กล่าวถึงการสมรส บทที่ 1 ข้อ 39
7. เล่มเดียวกัน
8. ส่วนสุดท้ายของบทนี้ได้รับการเพิ่มเติมโดยท่านชาฮีด มุฎาฮารีซึ่งมิได้อยู่ในเทพบันทึกเสียง แต่เนื่องจากมีความสำคัญจึงได้รับการแปลมาบรรจุไว้ ณ ที่นี้ด้วย
9. อัลกุรอาน 33 : 14
10. *มัจมาอัล-บะชาน* คำอธิบายอัลกุรอาน 33 : 14
11. *บิดายัต อัล-มุจตาฮิด* เล่ม 1 หน้า 111

